

“Bättre än böcker!”

”Vi har fått vara med om något smått historiskt”

*”Det här är ett verktyg som skulle kunna spara in
mycket tid och personalresurser”*

*”Det här programmet är unikt då det ger en
stor effekt på väldigt kort tid”*

virotea^{VR}
VIRTUAL REALITY

virotea.com
2026

Virtual Reality som utbildningsverktyg

Vården kan bli bättre

För att personal inom vård och omsorg ska kunna assistera vårdtagare på bästa sätt måste de kunna förstå hur en person med funktionsvariation upplever sin vardag. Det är svårt att använda ord för att beskriva hur t.ex. någon med autism fungerar och hur personalens agerande och bemötande kan få oanade konsekvenser. Många vård- och omsorgsverksamheter delar problematiken med hög personalomsättning.

Sommarvikarier och timvikarier kastas snabbt in i en stressig verksamhet med ett par bredvidgångar och en rutinpärm som kompetensunderlag.

De boende får ta konsekvenserna

Om vårdpersonal inte har förmåga att vara lyhörda eller ha förståelse för vårdtagarens individuella behov och förutsättningar kan detta leda till ökad oro och stress hos vårdtagaren.

Dessa behov är givetvis enormt svåra för nyanställda att tillgodose - lägg dessutom till en stor arbetsbörda och en stressig arbetsmiljö.

Denna problematik är direkt återspeglad i den vårdinsats som vårdtagaren får leva med. Att leva sitt liv kring personal som kommer och går och utan att någon riktigt lär känna en är knappast en positiv upplevelse.

viroteaED

Kompetensutveckling i Virtual Reality

Vårdpersonal har aldrig fått möjligheten att själv uppleva hur det kan vara att leva med en funktionsvariation. **Fram tills nu.**

Personal inom LSS-boenden och äldreboenden möter dagligen vårdtagare som genom sina funktionsnedsättningar upplever världen på ett diametralt annorlunda sätt. ViroteaED är en VR-baserad lösning för utbildning inom vård och omsorg där vårdpersonal får testa på hur det är att leva med kognitiv funktionsnedsättning som autism och demens.

Så hur fungerar det? ViroteaED använder VR för att försätta vårdpersonalen i en förstapersonsvy där användaren spelar huvudrollen i kortare filmsekvenser. Filmerna behandlar situationer som personer med kognitiv svikt eller intellektuella funktionsnedsättningar kan uppleva. Till exempel får användaren "vara" Johan, en person med en autism vars personal bemöter honom på ett felaktigt sätt och märka av vilka konsekvenser ett felaktigt bemötande kan få - ett bemötande som vi andra kanske inte alls reagerat på.

ViroteaED utbildar personal i hur de kan använda pedagogiska hjälpmedel inom LSS, t.ex. social berättelse, välja-tavla etc. Målet är att anpassa sitt bemötande efter individens förutsättningar.

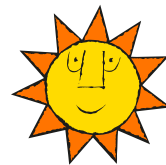

Se världen från någon annans perspektiv

I ViroteaED spelar vårdpersonalen huvudrollen. Med hjälp av VR-glasögonen kan personalen se ett antal olika filmer i 360-graders omslutande panorama som behandlar olika scenarion där vårdpersonalen interagerar direkt med tittaren. Målet med ViroteaED är att göra det så verklighetstroget som möjligt, därför har vi använt oss av riktiga skådespelare och autentiska miljöer. Kombinationen av ett omslutande VR-headset och ett par hörlurar gör att tittaren kastas in i filmen och ger en känsla av att faktiskt vara i rummet.

Varje film har två olika delar - i den första får tittaren uppleva hur det kan kännas för en vårdtagare när personalens bemötande är bristfälligt och orsakar oro och ångest. Denna oro och ångest förmedlar filmen genom obehagliga bild- och ljudeffekter såsom flimmer, tinnitusljud och dunkande hjärtslag. I den andra delen får tittaren se hur ett korrekt bemötande går till.

Filmerna är framtagna i samråd med specialistläkare inom psykiatri samt Karlstad Kommuns Kognitionsteam inom vård och omsorg och är baserade på tydliggörande pedagogik och pedagogiska hjälpmedel.

Karlstad funderade över hur de, med hjälp av digital skalbar teknik, skulle kunna få människor att uppleva hur det känns att leva med olika typer av kognitiv svikt, på ett sätt som skulle:

- *Fungera som en del i utbildning/vidareutbildning för personal, där flera personer kan dela samma upplevelse vid samma tidpunkt.*
- *Bidra till bättre förståelse för de berördas situation.*
- *Kunna stödja olika upplevelser, baserade på olika typer av kognitiv svikt.*
- *Skalas upp och vidareutvecklas i små steg.*

Den digitala tjänsten skulle innebära att de som tar del av den får en ökad förmåga att göra vardagen mer begriplig för de berörda individerna, samt en ökad förmåga att bemöta behoven hos de individer som inte förmår uttrycka vad de vill eller behöver. Därigenom ökas och stärks känslan av trygghet och förtroendet för omsorgspersonalen hos de berörda.

Lösning

Karlstads filosofi gällande lösningen på utmaningen "Upplev min verklighet" var att lösningen behövde utgå från ett reellt upplevt behov från offentlig sektor och utvecklas i en agil process tillsammans med företag och offentlig sektor. Tjänsten skulle vara skalbar och därmed också utvecklas över tid och behovsanalysen var integrerad i hela processen. Lösningen som kom fram är ett digitalt kompetensutvecklingsverktyg med VR som möjliggörare och stödjer medarbetare i hur det är att leva med olika typer av kognitiv svikt. Detta bidrar till en bättre förståelse för de berördas situation och bidrar till en kvalitetssäkring av vården och omsorgen.

Resultat

Resultatet har varit positivt för både LSS & äldreomsorgens medarbetare. Genom att genomgå en interaktiv utbildning får medarbetaren en "wow" upplevelse och upplever en helt annan känsla kring utbildningssituationen än vid en klassisk salsutbildning. VR som motivationsverktyg är kraftfullt då upplevelsen medför en förnimmelse av att vara i miljön och uppleva händelsen på egen hand. Att flera kan dela samma upplevelse vid samma tidpunkt medför att det också går att jämföra upplevelsen, att utveckla diskussionen om lämpliga förhållningssätt och utifrån upplevelsen komma till insikt om hur vården och omsorgen kan genomföras på ett bättre sätt.

Vad säger andra?

“Bättre än böcker”

- Nyanställd undersköterska

”Min upplevelse är att vi har fått vara med om något smått historiskt då teknik/välfärdsteknik inom äldreomsorgen utvecklats och tagit stora steg framåt genom utbildningsverktyg med VR-glasögon.”

- IT Omsorg Götene Kommun

”Det här är ett verktyg som skulle kunna spara in mycket tid och personalresurser.”

- Enhetschef i Kristinehamns Kommun

”Ett projekt helt rätt i tid! Jag är övertygad om VR i utbildningssyfte är en utav våra framtida lösningar”

- Enhetschef Vikariepoolen

”Det är lätt att scrolla sig igenom utbildningar på webben, här blev man fast i situationer och fick uppleva hur brukaren ser saker”

- Vårdpersonal i Säfte Kommun

”Jag har använt VR förut så det i sig var inget nytt för mig men det här programmet är unikt då det ger en stor effekt på väldigt kort tid. Det visualiserar och ger en inblick på ett sätt som jag inte varit med om tidigare under mina 15 år i branschen. Det gör det till ett enormt bra komplement till övrig utbildning”

- Verksamhetspedagog, Sektor Vård och Omsorg

“Det här är så fint. Och nyttigt. Jag har själv en son med autism. Jag tror det är otroligt viktigt att all personal får lära sig att smågrejer kan bli enorma i någon annans ögon”

- Digitaliseringsansvarig inom ÄO och LSS

“Det här måste ut överallt. Inte bara till boenden, också till anhöriga!”

- Silviasyster och demenscoach

“Tänk om jag hade haft detta när jag började jobba. Första dagen var det en boende som kastade en tallrik på mig! Jag tror detta kan vara hur bra som helst”

- Stödbiträde inom LSS

“Detta var första gången jag använde VR, jag tyckte att jag fick en helt annan förståelse för hur det kan vara på detta sättet jämfört med när jag läser i en bok”

- Verksamhetschef inom LSS

“Fördelarna är att när en kollar genom VR får man väldigt mycket lättare att få uppfattning för känslor och ens empati till problemen. Nackdelar ser jag inte riktigt några”

- Verksamhetschef inom Äldreomsorgen

“För mig gör det mycket att sätta mig in i tankesätt etc genom att uppleva det. Jag har själv dyslexi och har svårt att läsa eller kolla på föreläsningar. Det gör det enklare att följa med och verkligen se det framför sig och speciellt från perspektivet från den som behöver stöd”

- Undersköterska inom Äldreomsorgen

UNDERSÖKNING

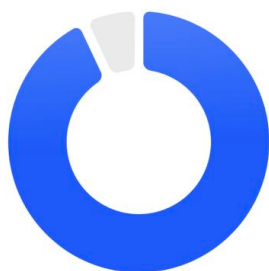
DigitalWell Arena

I samarbete med Karlskoga Kommun, Sjöfalle Kommun, Kristinehamns Kommun och Götene Kommun utförde DigitalWell Arena under två månaders tid ett projekt med målet att utvärdera ViroteaED som utbildningsverktyg.

Sammanlagt 84 personer deltog i undersökningen och resultaten var positiva. ViroteaED uppfyllde samtliga kommuners projektmål och responsen var uteslutande positiv bland testpersonerna.

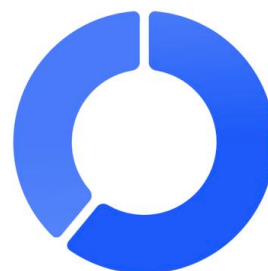
Tror du att produkten är lämplig som utbildningsmaterial i omsorgen?

■ 93% Ja
■ 7% Nej

Upplever du att VR-glasögonen är enkla att använda?

■ 61% Enkelt
■ 39% Ganska
■ 0% Svåra

Tror du att man kan minska oro och antalet larm genom en ökad förståelse och ett bättre bemötande?

■ 100% Ja
■ 0% Nej

Upplever du en ökad förståelse hur det kan vara att leva med kognitiv svikt?

■ 100% Ja
■ 0% Nej

**DIGITALWELL
ARENA**

Scenarion för äldreboende

Samtliga scenarion i ViroteaED är framtagna i samråd med Silviasystrarna och Kognitionsteamet i Karlstads Kommun och formade efter deras expertis och önskemål.

1. Vanföreställningar

I den här filmen är du Ulla som lider av vanföreställningar. Personalen kommer in i rummet och ska sätta igång med morgonrutinerna, men Ulla tror att personalen försöker förgifta henne.

2. Hallucinationer

Ulla har svårt att skilja verklighet från fantasi och hallucinerar att hennes avlidna man Oskar sitter med henne i rummet, vilket personalen har svårt att bemöta.

3. Miljö

Dagrummet på äldreboendet är en stökig och högljudd miljö som inte är korrekt anpassad - personalen agerar också på ett sätt som skapar stress och oro hos Ulla.

4. Ensamhet

I den här filmen får du uppleva vilka negativa känslor ensamhet kan medföra. Hur kan personalen påverka situationen och öka Ullas livskvalitet?

5. Kommunikation

Ulla har svårigheter med kommunikation, vilket leder till stress och oro. I detta scenario får Ulla besök av sin dotter som bemöter Ulla på ett felaktigt sätt.

6. Duschsituation

Bosse ska duscha men personalen är brister i sitt bemötande och sina förberedelser, vilket leder till en obehaglig situation.

7. Släpper inte in

Personal ska göra ett hembesök hos Bosse, men stöter på problem när Bosse blir orolig och vägrar släppa in personalen.

8. Motorisk oro

Bosse samlar på sig saker från äldreboendet, vilket skapar en konflikt mellan honom och vårdpersonalen.

9. Tidsuppfattning vid fika

När personalen brister i tydlighet, förberedelser och lyhördhet blir Bosses emotsedda fikastund, som ska vara trivsamt och mysigt, istället en förvirrande situation.

10. Måltid

Personalen har inte anpassat miljön vid middagen - det är rörigt och högljutt, Bosse får inte sin röst hörd och måltiden blir en stressad situation.

11. Förflyttning

Personalen kommer in till Göran för att förbereda honom inför kvällsfikat. De pratar över hans huvud, är slarviga och uppmärksammar inte Görans obehag.

12. Hot och våld

Göran ser att dörren till köket står öppen så han vill ta en macka. En situation som börjar med hunger eskalerar till en konflikt med personalen.

Visste du att?

Peter Andersson, även känd som **“Karategubben”** i **Bäst i Test**, är skådespelaren som porträtterar Bosse i filmerna för äldreomsorg!

Scenarion för LSS

Samtliga scenarion i ViroteaED är framtagna i samråd med Silviasystrarna och Kognitionsteamet i Karlstads Kommun och formade efter deras expertis och önskemål.

1. Tidsuppfattning

I den här filmen är du Johan som har en kognitiv funktionsnedsättning. Idag ska personalen ta med honom på taxiutflykt men brustit i planeringen.

2. Social Berättelse

Johan ska åka taxi till daglig verksamhet men personalen har inte gjort det tydligt för honom att taxin kommer ta en annan väg, vilket leder till enorm oro och stress för Johan.

3. Miljöanpassning

I detta scenario sitter Johan i dagrummet med personal och andra omsorgstagare. Miljön är felaktigt anpassad för Johan - det är högljutt och turbulent vilket leder till att Johan snabbt blir utåtagerande.

4. Välja aktivitet

Johan vill spela fotboll, men personalen föreslår istället att han ska läsa Kalle Anka en stund. Johan vet inte hur lång "en stund" är, vilket triggar enorm stress och oro.

5. Plötsliga händelser

Utan ordentliga förberedelser kan även roliga aktiviteter bli en negativ upplevelse. I det här scenariot erbjuder personalen Johan att åka till tivoli, men brister i tydlighet och struktur.

6. Inläring

Personalen tillrättavisar Elin utan att ge henne rätt förutsättningar. Elin förstår inte hur personalen vill att hon ska tvätta händerna och blir stressad då hon tycker att hon redan tvättat händerna.

7. Förutsägbarhet

Personalen har satt upp en ofullständig dagsplanering och sätter upp nästa aktivitet spontant framför Elin. Det gör Elin förvirrad då hon inte vet vad som ska hända mellan måltiderna.

8. Självständighet

Personalen har inte gett Elin rätt verktyg för att lyckas med uppgiften, dvs koka kaffe. Men Elin tar på sig skulden helt och blir besviken på sig själv och sin förmåga att kunna koka kaffe på egen hand.

9. Belöning och bestraffning

Personalen använder sig av känslomässig påverkan i form av belöning eller bestraffning genom att ta bort fikan om inte Elin duschar.

10. Gruppaktivitet

Elin ska besöka ett annat boende men vårdpersonalens instruktioner är otydliga, vilket leder till att en måltidssituation eskalerar till en konflikt.

11. Hot och våld

Johan har suttit ensam och arbetat vid sitt skrivbord. Utan tydliga direktiv om vad han ska göra leder det till frustration och till slut en våldsam situation.

Scenarion för **hemtjänst**

Samtliga scenarion i ViroteaED är framtagna i samråd med Silviasystrarna och Kognitionsteamet i Karlstads Kommun och formade efter deras expertis och önskemål.

1. Lämnad

Stefan ska få besök av hemtjänsten, men ramlar på väg till dörren. Personalen hör inte hans rop på hjälp, antar att han inte är hemma och lämnar honom ensam på golvet.

2. Oväntat besök

Henrik blir väckt av hemtjänstpersonalen som är på väg hem till honom. Personalen har mer fokus på effektivitet och sitt eget schema än på Henriks förutsättningar och behov.

3. Vem kommer?

Anna har rörelsesvårigheter och tar hjälp av hemtjänsten för sina dagliga sysslor. När personalen klampar in i hennes hem utan att presentera sig skapar det en obehaglig känsla hos Anna.

4. Matinköp

Anna behöver hjälp med dagliga sysslor. I det här scenariot ska personalen hjälpa henne att handla, men tar inte hennes väldigt specifika önskemål i beaktning.

Vad ingår i tjänsten?

Hårdvara

2 stycken Pico Neo3 VR-headset med 4K-upplösning och hörlurar.

Support och uppstart

Vi hjälper din verksamhet att komma igång med användningen. Skulle ni mot förmodan stöta på problem finns vår support alltid tillgänglig.

Virotea AB
Anckargripsgatan 3
211 19 MALMÖ

info@virotea.com
+46 (0)70-4521224